Należytość pocztowa opłacona ryczałtem
Nr. 192 | Kraków, niedziela 24 sierpnia 1924 roku | Rok II

KURJER WIECZORNY

wychodzi codziennie popołudniu z wyjątkiem niedziel i świąt

Naczelny redaktor: **Konstanty Srokowski**

Redakcja: **ulica Dunajewskiego Nr. 4** Telefon Nr. 4490 Konto czekowe P. K. O. Nr 152670 Adres dla listów: Skrytka poczt. 78

Prenumerata miesięczna bez odnoszenia 3 Zł. 40 gr., z odnoszeniem 3 Zł. 60 gr z przesyłką pocztową 4 Zł. 20 gr. Zagranicą miesięcznie 7 Zł.

Cena numeru **15 groszy**

Ceny ogłoszeń za 1 wiersz milimetrowy: Drobne i zwykłe zł. 0·10. — Nadesłane zł. 0·30. Po kronice zł. 0·35. — Na pierwszej stronie, w tekście i między giełdami zł. 0·45. Ogłoszenia zamiejscowe 50% drożej. — Ogłoszenia zagraniczne 100% droższe.

Administracja: **ulica Batorego 10, parter** Telefon Nr. 35-99 Konto czekowe P. K. O. Nr 152670 Adres dla listów: Skrytka poczt. 78

Treść numeru:

Problemy genewskie

(=) Obecna 30-ta z rzędu sesja Rady Ligi Narodów jest bodaj że pierwszą, której wyniku Polska wyczekiwać może bez obaw i bez owego upokarzającego w wysokim stopniu poczucia, że pociąganą będzie za takie lub owe rzekome przewinienia w charakterze członka Ligi Narodów do odpowiedzialności. Na porządku dziennym znajduje się wprawdzie kilka punktów, dotyczących Polski, m. i. sprawa opcji i obywatelstwa Niemców w Polsce i pośrednio sprawa Wilna, są to jednak kwestje rozstrzygnięte już nieodwołalnie na naszą korzyść i wytoczenie ich przed forum Ligi Narodów ma jedynie znaczenie formalne.

Obrady plenarne Ligi Narodów zostaną otwarte w dniu 1-go września r. b. przez przewodniczącego Rady Ligi Hymansa, delegata Belgji, poczem zgromadzenie natychmiast przystąpi do ukonstytuowania się. Przedewszystkiem zostanie wybrana komisja dla sprawdzania mandatów delegatów, następnie zgromadzenie przystąpi do wyboru swego przewodniczącego, ukonstyuuje 6 komisyj, wybierze prezesów tych komisyj oraz 6-ciu wiceprezesów Zgromadzenia. Po ustaleniu porządku dziennego obrad Zgromadzenie przystąpi do zbadania sprawozdania z działalności rady i z prac sekretarjatu za okres od poprzedniego zgromadzenia.

Ze spraw, jakie znajdą się na porządku dziennym obecnej sesji Rady Ligi Narodów najważniejsze są następujące:

Raport tymczasowej komisji mieszanej w sprawie redukcji zbrojeń, propozycja rządu Wielkiej Brytanji zmiany art. 16 paktu (art. 16 omawia obowiązki członków Ligi w razie wszczęcia wojny przez którego z członków), odesłanie niektórych spraw stałemu trybunałowi międzynarodowemu w Hadze w celu zasięgnięcia jego opinji doradczej, (w sprawie Wilna na żądanie Litwy), wreszcie sprawa nabywania obywatelstwa polskiego i orzeczenia w tej sprawie arbitra Kackenbecka.

Poza temi sprawami, mającemi doniosłe znaczenie dla dalszego ukształtowania się sytuacji międzynarodowej, tudzież dla Polski, rada Ligi Narodów wniosła na porządek dzienny następujące sprawy natury bądź wewnętrznoadministracyjnej, bądź lokalnej:

Sprawozdanie z działalności komitetu ekonomicznego finansowego Ligi z uwzględnieniem sanacji finansowej Austrji i Węgier, sprawozdanie z prac organizacji komunikacyjnej i tranzytowej z uwzględnieniem wyników prac 2-giej ogólnej konferencji, która miała miejsce w Genewie w listopadzie 1923, sprawozdanie z prac organizacji hygieny Ligi Narodów, z uwzględnieniem prac komisji dla zwalczania epidemji, sprawozdanie z prac komisji dla zwalczania handlu opjum i innymi narkotykami, sprawozdanie z prac komisji dla zwalczania handlu kobietami i dziećmi, podział wydatków Ligi, budżet i rachunkowość Ligi i wreszcie wybór 6-ciu niestałych członków Ligi.

Miarą doniosłości rozstrzygnięć, jakie mają zapaść na obecnej sesji Rady Ligi Narodów, jest fakt, że obecność swą w Genewie zapowiedzieli Macdonald i Herriot. Obecność tych mężów stanu, kierujących dzisiaj losami nietylko swych krajów, ale i całej Europy na nadchodzącej sesji Ligi Narodów pozwala wnosić, że decyzje mające zapaść w Genewie, będą wydarzeniami politycznemi pierwszorzędnego znaczenia. Dotyczy to przedewszystkiem doniosłego problemu paktu gwarancyjnego, na którego losie mają najbliższe konferencje genewskie zaważyć decydująco. Jak słychać, Macdonald, który dotąd nie zaakceptował paktu gwarancyjnego w projekcie Ligi Narodów, zamierza wystąpić z projektem własnym. Z drugiej strony i Herriot zamierza przedłożyć własny projekt paktu gwarancyjnego, tak, że w Genewie nastąpi znowu turniej premjerów Francji i Anglji, pokrewnych sobie politycznie, a jednak broniących częstokroć z sobą kolidujących intersów dwóch potężnych mocarstw.

Delegat polski do Ligi Narodów, minister spraw zagranicznych Aleksander Skrzyński jedzie do Genewy z gotową marszrutą, dotyczącą spraw polskich. W sprawie Wilna minister Skrzyński zajmie stanowisko, że kwestja ta jest przez wielkie mocarstwa definitywnie rozstrzygniętą i że rząd polski nie dopuści na ten temat dalszej dyskusji. Zręczność dyplomatyczna, autorytet osobisty i wysokie kwalifikacje ministra Skrzyńskiego wskażą mu wreszcie najlepszą drogę wyjścia z trudnego problemu, jaki przedstawia stanowisko Polski wobec paktu gwarancyjnego. Polska musi bowiem zająć takie stanowisko, króreby nie kolidowało ani z francuską, ani z angielską tezą a nie przeszkodziło osiągnięciu właściwego celu paktu: zapewnienia członkom Ligi terytorjalnej nienaruszalności i pomocy w razie niesprowokowanego zaatakowania.

Litwa w obawie zamachu niemieckiego na Kłajpedę

Wodzowie niemieckich nacjonalistów w Królewcu — Koncentracja wojsk litewskich nad granicą

Królewiec. (Tel. wł.) Wczoraj o godzinie 6-tej wieczorem przybył do Królewca Hindenburg w otoczeniu szeregu generałów między innymi Ludendorffa i Mackensena. Dziś odbędzie się szereg uroczystości. Na prowincji będą zorganizowane obchody z których najważniejszym będzie obchód zwycięstwa pod Tannenbergiem z udziałem Hindenburga oraz obchód w Tylży z udziałem Ludendorffa i Mackensena. Z powodu zapowiedzianych uroczystości daje się zauważyć zaniepokojenie na Litwie. **Litwa obawia się widocznie nowego zamachu na Kłajpedę i w związku z pobytem wodzów niemieckich nacjonalistów nad granicami zebrała się wielka ilość wojska w okolicy Szyłut. W Królewcu komuniści przygotowują kontrdemonstracje robotnicze.**

Socjaliści francuscy przeciw Herriotowi

Socjalista Blum przeciw planowi Dawesa

Paryż. (Tel. wł). W czasie wczorajszej dyskusji w izbie deputowanych socjalista Blum omawiając sprawę okupacji Zagłębia Ruhr oświadczył, że okupacja odosobniła Francję zarówno pod względem dyplomatycznym jak i ekonomicznym. Mowca zaatakował następnie gwałtownie politykę Poincarego zaznaczając, iż konferencja londyńska przypieczętowała bankructwo tej polityki. Oświadczenie Bluma, iż premjer belgijski Theunis nie zawsze podtrzymywał w Londynie politykę francuską w sprawie Zagłębia Ruhr wywołało protest ze strony Letroqueur'a. Zabrał także głos Herriot stwierdzając uroczyście lojalność Theunisa. W dalszym ciągu swego przemówienia Blum oświadczył że okupacja Zagłębia Ruhr sprowadziła plan Dawesa, który bardzo poważnie redukuje długi niemieckie. Mowca zarzuca premjerowi, że przyjął bez zastrzeżeń plan Dawesa, nie podniósł mianowicie żadnych zastrzeżeń co do długów międzysojuszniczych. W ten sposób zaznaczył Blum osiągniemy zaledwie połowę z 30 miljardów na pokrycie naszych kosztów i długów.

Herriot: Problemat rozbrojenia jest zagadnieniem teoretycznem

Paryż. (PAT.). Przemawiając w Izbie deputowanych Herriot zaznaczył, że za rządów Poincarego Anglja na każdym kroku akcentowała swój punkt widzenia na sprawę okupacji. Premjer angielski nie tylko nie sprzeciwiał się zawarciu układu w sprawie dalszej okupacji, ale nawet pomagał do osiągnięcia porozumienia. Odpowiadając następnie na przemówienie deputowanego komunistycznego Cachina, który twierdził, że Anglja jakkolwiek mówi o rozbrojeniu, nie zrzeka się posiadania wielkiej floty, Herriot oświadczył, że w istocie miał sposobność stwierdzić, że wielka Brytanja posiada bardzo znaczne siły morskie. Premjer dodał następnie, że problemat rozbrojenia jest zagadnieniem teoretycznem. W pierwszym rzędzie wszyscy niepokoją się sprawą bezpieczeństwa Francji. Nawiązując do aluzji Cachina o rewji floty angielskiej, premjer zaznaczył, że w czasie rewji admirał Beatty, który w czasie wojny oddał bardzo wielkie usługi wspólnej sprawie, oświadczył, że w związku z uchwałami waszyngtońskiemi Wielka Brytanja przeznaczyła na zniszczenie 14 swych jednostek bojowych. Jest to wielka ofiara, którą chętnie poniesie dla sprawy pokoju.

Nieudały napad na granicy polskiej

Warszawa. (Tel. wł). Według doniesień „Russ Press“ 20 sierpnia na pograniczu polsko-sowieckim w pobliżu Ratuszkowicz posterunki bolszewickie rozpoczęły strzelaninę. Ze strony polskiej przypuszczano, że jest to omyłka. Pokazało się jednak, że posterunki sowieckie chciały odwrócić uwagę straży pogranicznej od bandy, która w sile kilkunastu ludzi usiłowała przekroczyć granicę. **Ośmiu bandytów udało się ująć, w tej liczbie jednego rannego.**

Zbliżenie posłów niemieckich do rządu

Warszawa, (tel. wł.). Korespondent wasz dowiaduje się, że w związku z pomyślnem dla ludności niemieckiej w byłym zaborze pruskim załatwieniu sprawy kolonistów, zaznaczył się **wśród posłów niemieckich prąd bardziej pojednawczy wobec rządu.** Przyczyni się to prawdopodobnie do osłabienia węzłów łączących klub niemiecki z klubami białoruskim i ukraińskim. Sfery rządowe wkrótce przystąpią do uregulowania sprawy mniejszości niemieckiej.

Drugi list Mac Donalda do Herriota

Wiedeń, (tel. wł.). „Neue Freie Presse“ donosi: Mac Donald wystosował drugi list do Herriota, w którym ponownie wskazuje na potrzebę możliwie rychłego opróżnienia Zagłębia Ruhr. Ten drugi list Mac Donalda nie będzie opublikowany.

Lot naokoło świata dokonany

Londyn. (Tel. wł). Lotnicy amerykańscy, którzy rozpoczęli swą podróż od przelotu nad Oceanem Spokojnym wczoraj obleciawszy kulę ziemską od zachodu na wschód stanęli z powrotem na ziemi amerykańskiej. Lotnicy ustalili rekord, przebywając w 44 dniach lotu 33.000 km. Do ostatniego celu podróży dookoła świata z Waszyngtonu lotnikom pozostało jeszcze 3.500 km.

Sprawa morderstwa w Tarlisie

Sofja. (PAT.). Po zakończeniu śledztwa w sprawie morderstwa dokonanego w Tarlisie, delegat Ligi narodów udał się do Aten, aby poprzeć demarche komisji międzynarodowej, domagające się pociągnięcia winnych do odpowiedzialności.

Sofja. (PAT.). Komunikując rządowi greckiemu wyniki śledztwa w sprawie morderstwa popełnionego w Tarlis, które jak wiadomo, dowodzi całkowitej winy władz greckich, międzynarodowa komisja śledcza zawiadomiła jednocześnie greckie ministerstwo spraw zagranicznych, iż rząd grecki niezależnie od sankcyj karnych, winien niezwłocznie przedsięwziąć wszelkie zarządzenia a mianowicie między innemi odwołać burmistrza Tarlis, przenieść wszystkich oficerów i podoficerów stacjonowanych w tej miejscowości, uwolnić zatrzymanych przez władze greckie bułgarów, którzy zeznawali przed komisją itd.

Zaostrzona sytuacja parlamentarna w Reichstagu

Berlin. (Tel. wł.) Sytuacja parlamentarna uległa w ostatniej chwili znacznemu zaostrzeniu. Gabinet niemiecki widocznie celem pozyskania nacjonalistów postanowił wnieść niezwłocznie do parlamentu ustawę o cłach ochronnych zwalczanych przez lewicę.

Wiedeń, (tel. wł.). „Arbeiter Zeitung“ donosi z kół socjalistycznych z Berlina, że panuje przekonanie, iż dzisiejsze posiedzenie Reichstagu odbędzie się spokojnie i że komuniści nie ponowią wczorajszych awantur.

Rosji grozi katastrofa głodowa

Berlin. (Tel. wł). Dzienniki donoszą z Finlandji w sprawie grożącej Rosji ponownej katastrofy głodowej: W ostatnim numerze moskiewskiej „Prawdy“ Zinowiew przyznaje już zupełnie bez obsłonek, że tegoroczne nieurodzaje obejmują znacznie większą ilość gubernij aniżeli przypuszczano. — Zdaniem Zinowiewa Rosja od roku 1921 nie znajdowała się w tak groźnem położeniu.

Na drodze do rozbrojenia

Budowa aeroplanów-dreadnaughtów w Anglji

Londyn. (PAT). Warsztaty angielskie zbudowały nowy aeroplan dreadnought, poruszany siłą 1.000 HP, który posiada silniki marki „Napier“ nowego na waga motorów wynosić ma tylko 2.200 funtów. systemu. — Są to silniki 16-to cylindrowe. Ogólnowy ten aeroplan olbrzym nosić będzie nazwę „Cubaroo“. Długość statku od śmig do ogona wynosi 54 stóp, rozciągłość skrzydeł 88 stóp. Wysokość od podstawy 19 stóp. Aeroplan będzie mógł z łatwością unieść trzy tony bomb lub torped, posiadać będzie karabiny maszynowe. Dzisiaj dreadnought ten manewrował już w powietrzu, jednakże bez obciążenia materjałem wojennym. Próby wypadły bardzo pomyślnie.

Powstanie w Afganistanie trwa

Wiedeń. (Tel. wł.) „Neue Freie Presse“ donosi z Londynu: Mimo optymistycznych depesz, które w Londynie ogłoszono urzędowo wiadomem jest ze sprawozdań prywatnych, że położenie w Afganistanie jest poważne. Akcja powstańców objęła cały Kabul. Ponadto objawił się ruch rewolucyjny na północy i w pobliżu granicy Buchary. W ubiegły piątek garnizon w Kabulu zbuntował się. Emirowi udało się w ostatniej chwili bunt zażegnać.

Sąd doraźny w Krakowie

MORDERCA FLORKA I TYCHOLISA PRZED TRYBUNAŁEM DORAŹNYM.

Dokończenie wczorajszej rozprawy.

W dalszym ciągu rozprawy wczorajszej zeznawał szereg świadków, którzy swemi zeznaniami przeważnie obciążyli oskarżonego w szczególności żona śp. Tycholisa.

Świadek Stanisław Florek, ojciec zamordowanego, nie stawił się z powodu nieobecności w Krakowie. Prokurator wnosi o odczytanie jego zeznań. Obrona sprzeciwia się i stawia wniosek o zawezwanie świadka.

Następnie lekarze sądowi prof. dr. Jankowski i dr Ciećkiewicz złożyli sprawozdanie z sekcji zwłok zamordowanych.

Obrona wniosła o zbadanie stanu umysłowego oskarżonego oraz zażądała wezwania jego żony i syna jako świadków. Ponieważ lekarze sądowi przeprowadzili obserwację w czasie śledztwa, złożyli natychmiast sprawozdanie, **uznające Joba za człowieka kompletnie zdrowego umysłowo i odpowiadającego za swoje czyny. Oba morderstwa — według orzeczenia lekarzy — zostały popełnione z pełną świadomością.**

Trybunał udał się następnie na naradę dla załatwienia wniosków obrony. **Wszystkie wnioski obrony odrzucono,** poczem przewodniczący dr. Podobiński odroczył rozprawę do dziś do godziny 9 rano.

DRUGI DZIEŃ SĄDU DORAŹNEGO.

Kraków, 23 sierpnia.

Po przemówieniu prokuratora dr. **Wołoszczuka** i obrońcy, trybunał udał się o godz. 10'40 na naradę. O godz. 11.20 trybunał wrócił, poczem przewodniczący dr. Podobiński ogłosił, **iż z powodu braku jednomyślności trybunału, sprawa zostaje przekazana postępowaniu zwyczajnemu.**

Oskarżony **przyjął tę wiadomość zupełnie obojętnie.**

Ze spraw niebieskich

II.

Wcale nie poetycko — intuicyjna lecz wspólnym wysiłkiem fizyki teoretycznej, chemji fizycznej i matematyki zdobyta wizja jednolitej zasady w budowie zarówno najdrobniejszych cząstek materji jak całego wszechświata, słuszną dumą napełniać może i powinna cywilizowanego i kochającego wiedzę człowieka. Te kilka centymetrów kubicznych szarej substancji, którym mózg ludzki zawdzięcza swoje tryumfy, stanowią istotnie jedyny rzeczywiście wartościowy skarb człowieka, któremu zawdzięcza on wszystko co posiadł i czem stał się na tym planecie. Nie mniej jednak całe ciągle rosnące bogactwo duchowe człowieka cywilizowanego wystarcza na to zaledwie, aby tem jaśniej swoje rzeczywiste w stosunku do zadań poznawczych widział i oceniał ubóstwo.

Jest elementarnym postulatem rozumu, który wyzwolił się tylko z naiwnego antropo- i geocentryzmu, przyjąć logiczne przypuszczenie, że wypadek pojawienia się i istnienia w pewnych warunkach istoty t. zw. „rozumnej“, nie jest izolowanym we wszechświecie. Dlaczegoby w tym bezmiarze wszechświata, który jak się dziś wie na podstawie dociekań Einsteina, jest wprawdzie ograniczonym, lecz nie przestał być nieskończonym, dlaczegoby na tych przestrzeniach mierzonych setkami miljonów lat świetlnych tylko na tym jednym punkciku, zwanym ziemią, który w stosunku do wszechświata jest zaiste mniejszy niż atom któregokolwiek pierwiastka, wchodzącego w skład ziemi do jej całości, miał zajść wypadek takiej organizacji materji, która umożliwia zjawisko świadomości i samowiedzy w stopniu tak niezmiernie wysokim jak rozum ludzki.

Analiza spektralna przekonała nas, że wszystkie ciała niebieskie i cały wszechświat wogóle zbudowany jest z tych samych zasadniczych pierwiastków. Według naszych najbardziej utrwalonych, bo spełniających dotąd stawiane im zadania, hipotez, historja ciał niebieskich jest identyczna. Wszystkie one mają tendencję do przebiegnięcia jednej i tej samej drogi rozwojowej od amorficznej mgławicy po przez t. zw. spirale ku sferoidom o potęgującej się stopniowo konsystencji od stanu bardzo rozrzedzonych gazów aż do ciał wygasłych, pokrytych twardą i zimną skorupą. Jakoż istotnie wszystkie ciała niebieskie drogę tę odbywają, o ile nie przerwie jej jakaś katastrofa kosmiczna, która nagle cofa je do stanu pierwotnego — pyłu kosmicznego.

Wśród miljardów ciał niebieskich zastąpione są w każdej chwili wszystkie stany tego rozwoju. Niema żadnej dobrej racji przyjmować, że współcześnie tylko jedna ziemia wykazuje te warunki budowy chemicznej, atmosfery, temperatury itd., w których pojawienie się istot rozumnych byłoby zasadniczo możliwe.

Ten postulat zwyczajnej logiki narzuca się ze szczególną siłą w stosunku do tej tak małej parafji, którą we wszechświecie reperezentuje nasz układ słoneczny. W szczególności Mars i Wenus są tak bliskimi sąsiadami Ziemi w tej samej parafji, że zagadnienie, czy obie te nasze „współplanety“ są zamieszkałe przez istoty rozumne, już od dawna kołace się po ludzkich głowach. Gdy co do Wenery, wnosząc z ogromnej masy chmur, otaczających ją stale, wypowiedziano przypuszczenie, że znajduje się ona obecnie w epoce odpowiadającej okresowi węglowemu naszej Ziemi, że więc istota rozumna nie mogła się jeszcze w tych warunkach zorganizować, to co do Marsa kwestja pozostaje nadal otwartą.

W przeciwstawieniu do Wenery Mars jest grubo starszy. Analiza spektralna wykazała, że jest on otoczony atmosferą zupełnie jednorodną z naszą, że dalej posiada on wielkie zbiorniki wody w postaci oceanów i mórz. Nadto wykryte na Marsie pewne jasno błyszczące linje uznano za odblask stosunkowo wąskich przewodów wodnych. Ponieważ zaś linje te wykazują prawidłowy rysunek geometryczny, który nadto zmienia się kolejno, przeto wywnioskowano, że są to sztuczne, więc przez rozumne istoty zbudowane kanały irrygacyjne, zamykane i otwierane stosownie do potrzeb. Nadto posiada Mars temperaturę, wprawdzie niższą niż nasza, ale bynajmniej nie wykluczającą życia organicznego. Ponieważ zaś cały planeta jest znacznie starszy niż Ziemia, przeto wniosek,

Nowe wyroki śmierci

Uczestnicy napadu na szosie rogowskiej przed sądem

Łódź, 23 sierpnia.

Sąd okręgowy łódzki pod przewodnictwem Korwin-Korotkiewicza rozpatrywał sprawę bandytów Baleckiego i Józefa Kowalczyka, oskarżonych o napad zbrojny na szosie rogowskiej w dniu 4 i 8 bm. Trzeci bandyta Bentala organizator napadu z powodu ciężkiej rany odniesionej podczas walki przy aresztowaniu został wyłączony z rozprawy.

Wczoraj o godz. 6 popołudniu zapadł wyrok skazujący Baleckiego na karę śmierci przez rozstrzelanie i Kowalczyka na bezterminowe ciężkie więzienie. Obrona przedstawiła Baleckiego do łaski prezydenta. Obrońcy występowali z urzędu. **Rozprawa sprowadziła tłumy publiczności, tak, że policja bronić musiała dostępu ciekawych do sali rozpraw.**

Rozstrzelanie matkobójcy Iwana Hrynko

Lwów, 23 sierpnia.

Dziś przed południem został w więzieniu „Brygidek" przy ul. Kazimierzowskiej rozstrzelany matkobójca Iwan Hrynko. Symulacja choroby umysłowej, zażalenie nieważności i prośba o ułaskawienie, nie odniosły skutku. Egzekucja odbyła się dzisiaj, w sobotę na dziedzińcu więzienia przy ulicy Kaźmierzowskiej. Wiadomość o odrzuceniu prośby o ułaskawienie, którą skazanemu zakomunikowali sędziowie Niewiadomski, Młynarski i Witoszyński, przyjął skazany zupełnie obojętnie, dowiadując się apatycznie, czy egzekucja odbędzie się punktualnie o wyznaczonej godzinie. W czasie stracenia tłumy ludności przedmiejskiej zgromadziły się pod murami więzienia.

Fonofilm na usługach polityki

Prezydent Coolidge wygłosi swoją przemowę kandydacką w Waszyngtonie, jak zapowiadają w czwartek. Ponieważ mowa była już przed pewnym czasem przygotowana i rozdana poufnie przeto nie może mieć charakteru odpowiedzi p. Davisowi. Prezydent i senator La Frollette odbywają próby z fono-filmem, za pośrednictwem którego stoczą iskrową bitwę w kampanji wyborczej. Przed kilku dniami prezydent mówił w Białym Domu przed fonofilmem, a jeżeli aparat spełni pokładane w nim nadzieje, wyborcy ujrzą na ekranie podobizny mowców a jednocześnie synchroniczny fonograf przyniesie słowa i głos obu kandydatów słuchaczom.

KRONIKA

Kraków, 23 sierpnia

W dniu zbliżenia Marsa do ziemi

„Neue Freie Presse" donosi z Nowego Yorku: Szef wojskowej służby sygnałowej w Stanach Zjednoczonych, ze względu na zbliżenie się Marsa do ziemi wydał personalowi 30 wojskowych stacyj iskrowych rozkaz, aby zwracali uwagę na wszystko, co w zakresie tych stacyj może być spostrzeżonem. Raporty o ewentualnych spostrzeżeniach mają być przesłane szefowi oddziału astronomicznego prof. Toddowi. Prof. Todd prosił także i inne państwa za pośrednictwem ich reprezentacji o poczynienie obserwacji i doniesienie o nich. Kierownik obserwatorjum na Moont Wilson ogłasza natomiast w dziennikach, że zapatruje się bardzo sceptycznie na możliwość zaobserwowania czegokolwiek.

—o—

MUZYKA KOŚCIELNA. W niedzielę 24 bm. o godz. 12 w kościele O. O. Franciszkanów — p. Karolina Wolska-Sobańska 1-sza mezzo-sopranistka opery poznańskiej i p. Marjan Sobański, basbaryton opery poznańskiej wykonają szereg pieśni religijnych. Przy organie ks. Rizzie. Podczas mszy św. Komitet Polskiego Żałobnego Krzyża zbierać będzie dobrowolne datki na pomnik dla młodzieży krakowskiej poległej w obronie granic Polski.

NIEDYSKRECJE TEATRALNE. Znani Krakowowi art. operetk. p. Żelska i p. Minowicz, którzy przez ubiegły sezon teatralny byli w Warszawie, zostali zaangażowani do krakowskiej operetki „Nowości".

W SPRAWIE EMIGRACJI DO ARGENTYNY. W ostatnim czasie wzmógł się znacznie ruch emigracyjny z Polski do Argentyny. Wobec tego rząd argentyński celem ułatwienia wyjazdu emigrantom z zachodniej Małopolski, ustanowił w Krakowie konsulat argentyński, który udziela wiz na wjazd do Argentyny. Tymczasem władze polskie nie uczyniły nic, coby ułatwiło mieszkańcom zachodniej Małopolski uzyskanie wizy urzędu Emigracyjnego w Warszawie, bez której nie można otrzymać wizy argentyńskiej. Dzięki temu wytworzyła się paradoksalna sytuacja, że np. Krakowianin może uzyskać wizę argentyńską w Krakowie, po wizę zaś polską musi jeździć do Warszawy. Województwo krakowskie przedłożyło wniosek w sprawie nadania prawa udzielania wiz emigracyjnych Państwowemu Urzędowi Pośrednictwa Pracy w Krakowie, jednak wniosek ten do dzisiaj nie został załatwiony.

MIANOWANIA W KOLEJNICTWIE. Inż. Ludwik Kuczyński, naczelnik działu zasobów w dyrekcji kolei państwowych w Poznaniu, zamianowany został naczelnikiem warsztatów w Przemyślu, a inż. Ludwik Severin, st. radca kolei państw., naczelnikiem wydziału mechanicznego w dyrekcji kolei państw. w Krakowie.

SPRAWA NOWEJ ULICY OD WYLOTU PARKU KRAKOWSKIEGO. Swego czasu Rada miejska uchwaliła utworzyć nową ulicę od wylotu parku Krakowskiego do ulicy Królewskiej, która również ma być uregulowana. Odnośny wniosek w sprawie wywłaszczenia kilku parcel został przedłożony województwu, gdzie dotychczas spoczywa niezałatwiony. Utworzenie tej ulicy jest bardzo ważne, gdyż panuje tam ożywiony ruch. Ostatnio magistrat wybrukował część sąsiedniej drogi na Płuczki od dwóch will, a tymczasem bardziej uczęszczana droga pozostaje w zaniedbaniu.

ODJAZD POLICJI NA KRESY. W dniu 20 bm. odjechała na kresy północno-wschodnie delegowana tam z okręgu krakowskiego grupa przodowników, z aspirantem p. Józefem Patulą na czele, do wschodniej zaś Małopolski 4 oddziały posterunkowych.

DODATKOWE POCIĄGI NA TARGI WSCHODNIE. Podczas trwania Targów Lwowskich, począwszy od 4-go września do 17-go września między Warszawą a Lwowem kursować będą pociągi dodatkowe.

CENTRALA NAPADÓW BOLSZEWICKICH W... POLSCE. Łotewska Agencja Telegraficzna ze źródeł moskiewskich donosi, że centralę napadów bandyckich przeniesiono z Mińska na terytorjum polskie.

NR. 4 „WIADOMOŚCI LITERACKICH" przynosi na miejscu naczelnem szereg wierszy z mającego się niebawem ukazać zbioru poezyj Jana Lechonia „Srebrne i czarne", „Kilka uwag o naszej literaturze", Z. Morstinowej, refleksje Ivana Golla na temat „Między Paryżem a Berlinem", sylwetkę H. de Montherlanta pióra A. L. Czerny wraz z przekładami jego wierszy, recenzję W. Husarskiego z nowej książki o Claude Monecie, korespondencję M. Rettingera z Berlina, kilka tłumaczeń z przygotowanego do druku tomiku utworów Achmatowej, szereg sprawozdań z książek i teatru, korespondencję z Łodzi o miejskiej galerji malarstwa, wreszcie artykuł polemiczny I. Lechonia o stosunku Żydów do sztuki polskiej.

W obfitcie ilustrowanym numerze (m. in. statnia fotografja Conrada w dużym formacie) znajdujemy rozstrzygnięcie II konkursu „Wiadomości Literackich". Nagrody otrzymali: Magdalena Samozwaniec i Jerzy Liebert.

NOWE GROBOWCE KRÓLÓW EGIPSKICH. „New York Herald" donosi, że archeologowie egipscy odkryli w pobliżu grobu Tutankhamena trzy dalsze groby królewskie. Napisy w grobowcu Tutankhamena naprowadziły uczonych na ślad odkrytych obecnie grobów. Są one o 1.000 lat starsze od grobu Tutankhamena. Bankier czikagowski Harold Kelsey podjął się w porozumieniu z rządem egipskim zebrać potrzebne na czynienie dalszych poszukiwań w tych grobach 100.000 dolarów. Rząd egipski wymówił sobie w umowie z bankierem Kelseyem, że wykopaliska przypadną w znacznej części rządowi egipskiemu.

że także i rządząca się w nim istota rozumna jest znacznie starsza od człowieka, czyli że także bez porównania od niego mądrzejsza i reprezentująca już ten poziom rozwoju duchowego, który człowiek osiągnie być może dopiero po lat tysiącach.

Spory dokoła tych wszystkich przypuszczeń toczą się — jak wiadomo — od dawna z zawsze niezmiennym skutkiem. Pozostają mianowicie nierozstrzygnięte, ponieważ jedyna powołana do takich rozstrzygnięć instancja — nauka ścisła nie rozporządza do tej pory żadnemi narzędziami ani metodami do zbadania tej kwestji wystarczającemi.

W okresie między 15 lipca a 15 sierpnia tego roku zachodzi w stosunkach parafjalnych naszego systemu słonecznego rzadki wypadek t. zw. „przeciwstawienia", w którem właśnie Mars ustawi się bardzo grzecznie „vis a vis" Ziemi. Polega to na tem, że Mars w tym czasie zajmie wobec Ziemi takie położenie, iż będzie od niej odległy o 180 stopni. Temu zjawisku towarzyszy także odpowiednie zbliżenie się Marsa do Ziemi. Normalnie odległość jego od naszego planety wynosi 79 miljonów kilometrów. W okresie zaś przeciwstawienia odległość ta wynosi tylko 53 miljony kilometrów. Zawsze więc marnych 26 miljonów kilometrów różnicy na korzyść tych wszystkich, którzy uwzięli się zajrzeć sąsiadowi w okna, aby potem puszczać w ruch różne nieprzystojne plotki o jego życiu domowem.

Nic też dziwnego, że sposobność tak ponętną i rzadką zarazem postanowiono wszechstronnie wyzyskać. Wśród wielu technicznych projektów porozumienia się z Marsjanami z okazji przeciwstawienia, wybrano do wykonania jako najtańszy i rokujący stosunkowo najlepsze nadzieje projekt amerykański, aby po prostu... zatelefonować na Marsa.

— Hallo! Hallo! Tu ziemianin taki to a taki. Czy można mówić z jakimś odpowiedzialnym Marsjaninem? — W taki mniej więcej deseń ma się odbyć ten eksperyment.

Ale żart na bok, bo z Amerykanami żartów wogóle niema. Przekonali się o tem niedawno na własnej skórze butni Niemcy. Kto wie, czy niebawem nie przekonają się o tem także i Marsjanie.

Eksperyment cały postanowiono wykonać ze szczytu wysokiej góry. Ponieważ najwyższą górą, na którą prowadzi wygodna kolej zębata, jest na razie Jungfrau w Szwajcarji (3.450 m n. p. m.), przeto astronomowie amerykańscy i stojący za nimi z otwartymi portfelami miljarderzy rodzimi uprosili rząd szwajcarski, aby im pozwolił zainstalować się na szczycie Jungfrau na czas odpowiedni. Sprowadzono tam i umieszczono zbudowany specjalnie w tym celu aparat radjotelegraficzny, obliczony na wytwarzanie fali nieprakytkowanej dotąd długości 15.000 metrów. Sam Marconi przyrzekł uprzejmie osobiście kierować aparatem. Dwa olbrzymie teleskopy amerykańskie już zmontowane na szczycie góry dadzą astronomom możność dokładnego śledzenia biegu Marsa. Otóż w chwili, kiedy znajdzie się on w punkcie najbliższym Ziemi, mianowicie kiedy tarcza Marsa zetknie się z tarczą słońca, wtedy aparat radjotelegraficzny zacznie słać w przestwór eteru swoje fale, a Marconi pośle na nich pięknie brzmiące zapytanie do Marsjan — Parlate italiano?...

Rzecz cała zasadza się na przypuszczeniu, że Marsjanie, o ile oczywiście istnieją, jako znacznie starsi, więc mądrzejsi i doświadczeńsi od Ziemian, posiadają odbiorcze aparaty radjotelegraficzne bez porównania doskonalsze niż nasze, że więc zwrócone do nich zapytanie bez trudności usłyszą.

Czas, którego potrzebować będzie głos Marconiego, aby na falach eteru dolecieć do Marsa, można bez trudności obliczyć. Tak samo drogę powrotną oczekiwanej odpowiedzi. Jeżeli więc zachodzą trzy warunki — jeżeli na Marsie istnieją Marjanie, jeżeli znają zasady radjotelegrafji i jeżeli są tak dobrze wychowani, aby odpowiadać na pytania nawet niezrozumiałe, to w najbliższych dniach dowiedzieć się możemy snadno senzacji, że kontakt ze starszymi braćmi z Marsa nawiązany.

Oczywiście nic nie przeszkadza, a wiele przemawia za tem, aby aż do tej chwili całą historję traktować z tą ciepłą sympatją, na jaką każdy objaw zapału czy choćby tylko snobizmu zasługuje, tudzież z tym chłodnym sceptycyzmem, który każdą góry przenoszącą wiarę uszlachetnia i — denaiwizuje.

Dr. Nemo.

MIANOWANIA I PRZENIESIENIA W SĄDOWNICTWIE OKRĘGU KRAKOWSKIEGO. Mianowani zostali: Stanisław Banaś, sędzia powiatowy w Rozwadowie — sędzią sądu okręgowego w Wadowicach, Wojciech Juroś, podprokurator w Jaśle, sędzią sądu okręgowego w Jaśle; Jan Kukulak, naczelnik sądu powiatowego w Sokalu, sędzią sądu okręgowego w Rzeszowie; Stanisław Machalski, podprokurator w Wadowicach, sędzią sądu okręgowego w Wadowicach; dr. Michał Hołda, sędzia powiatowy w Strzyżowie, sędzią sądu okręgowego w Rzeszowie; Władysław Iliński, sędzia sądu okręgowego w Złoczowie, naczelnikiem sądu powiatowego w Skałacie; Henryk Amm, sędzia sądu okręgowego w Katowicach, naczelnikiem sądu powiatowego w Królewskiej Hucie; Przecław Janusz Hubl, sędzia sądu powiatowego w Dobromilu, naczelnikiem tegoż sądu; Florjan Miśko, sędzia sądu powiatowego w Rogoźnie, naczelnikiem tegoż sądu; Aleksander Zbisław, egz. aplikant sądu apel. w Warszawie, podprokuratorem przy sądzie okręgowym w Katowicach; dr. Stanisław Druks z Krakowa, sędzią komisoryjnym w Królewskiej Hucie na przeciąg jednego roku; Anatol Lepek, kandydat adwokacki w Kutach, podprokuratorem komisoryjnym przy sądzie okręgowym w Starogardzie na przeciąg jednego roku. Przeniesienia: dr. Piotr Kosman, sędzia sądu okręgowego w Rzeszowie na takie stanowisko do Jasła; dr. Tadeusz Rotter, sędzia sądu okręgowego w Jaśle, na takie samo stanowisko do Nowego Sącza; Leon Rozwoda, naczelnik sądu powiatowego w Gwoździcu, na takie samo stanowisko w Kossowie.

Przeniesieni na emeryturę: Jan Galisiecki, sędzia śledczy sądu okręgowego w Białej, Włodzimierz Lityński, sędzia sądu okręgowego w Przemyślu; Józef Suchewicz, sędzia powiatowy w Radziechowie.

TOWARZYSTWO MIŁOŚNIKÓW KSIĄŻKI urządza dziś w sobotę o godz. 5 wieczorem licytację książek, między innemi będą komplety: Reymonta, Przybyszewskiego, Żeromskiego, Sieroszewskiego i wielu innych autorów. Aukcja odbędzie się, jak zwykle, w sali gotyckiej księgarni Gebethnera i Wolffa w Krakowie.

CO ŚPIEWAJĄ I TAŃCZĄ W WARSZAWIE I PARYŻU. Dziś i jutro popoł. i wieczorem ostatnie dnie tego programu, a w poniedziałek premjera pod godłem „Precz z nagością", do której pp. Bogińska, Jastrzębiec, Koszutski, Latajner-Lawiński, Rentgen i Windheim przygotowują cały szereg nowości. Kulminacyjnym punktem poniedziałkowej premjery będzie pierwszy występ chóru wędrownego „Bałagańczyk" pod dyrekcją prof. Leopoldiego. Udział w tym chórze biorą wszyscy artyści. Oprócz tego dalszy ciąg „cieni" w nowym układzie pomysłu W. Jastrzębca.

TEATR „BAGATELA".

Sobota: „Co śpiewają i tańczą w Paryżu i Warszawie" oraz „Cienie czarodziejskie".

Niedziela popoł. i wiecz.: „Co śpiewają i tańczą w Paryżu i Warszawie" oraz „Cienie czarodziejskie".

REPERTUAR KIN.

Sztuka: „Szczury nicejskie" (tajemnica złotej czaszki) 7 aktów.

Uciecha: „Tajemnica mumji Ramzesa z Joe Deebsem. „Zdemaskowany" z William Hartem, oraz komedja amerykańska.

Reduta: „**Rok 1914--1920**", wojna europejska.

Warszawa: „Kapitan Kidd", 2 serje razem, w gł. roli Edie Polo.

Walka z nikotyną w Ameryce

Po wprowadzeniu zakazu alkoholowego, zamierzają obecnie pewne koła w Ameryce wprowadzić również zakaz palenia tytoniu. Propaganda w tym kierunku rozpoczęta rozporządza już obecnie całym szeregiem własnych organów prasowych. Łatwo się domyśleć, że z wprowadzeniem zakazu tytoniowego nie pójdzie tak łatwo, jak z prohibicją alkoholową. Liczba palaczy jest nieporównanie większa, aniżeli liczba pijaków a szkody wyrządzone przez nikotynę nie dadzą się porównać mimo wszystko z plagą alkoholizmu. Opozycja przeciw zakazowi tytoniu, walczy przedewszystkiem argumentami gospodarczej natury. Ameryka jest, jak wiadomo, ojczyzną najlepszych rodzajów tytoniu. Same Stany Zjednoczone posiadały w roku 1913 przeszło 700 tysięcy hektarów plantacyj tytoniowych. Zakaz palenia tytoniu zniszczyłby zatem jedną z najważniejszych dziedzin produkcji narodowej, nie mówiąc już o stratach, jakie poniosłoby państwo w zakresie podatków. Agitację antytytoniową prowadzą purytanie, którzy w propagandzie posługują się przedewszystkiem kobietami. W prasie amerykańskiej spotyka się obecnie ogłoszenia szeregu dam z towarzystwa, które tą drogą zawiadamiają znajomych, iż w salonach swych nie będą przyjmowały ludzi palących tytoń...

KĄCIK KOBIECY

—o—

Wróciłem

(Z) Czy też biorąc codziennie „Kurjera Wieczornego" do Waszych pięknych, wypielęgnowanych starannie rączek, zauważyłyście miłe Panie moją na szpaltach tego „Kurjera" chwilową nieobecność. Powiedzcie prawdę, choćby najbardziej brutalną, nie bójcie się zranić mego serca — oh! c'est peut etre trop dit — więc może tylko mojej ambicji! Jestem stary praktyk moje drogie Panie, znam Waszą naturę, może lepiej niż Wy same i wyznaję — wybaczcie! — że stary Verdi miał słuszność, śpiewając w jednej ze swych katarynkowych arji: La donna e mobile...

A zatem czekam odpowiedzi. Słucham.

Milczycie?

Nie myliły mnie więc moje przeczucia. Milczenie Wasze o! Niewierne! jest tylko ich potwierdzeniem. Nie zauważyłyście nawet braku „Kącika kobiecego", w którym stary gaduła ględzi Wam i baje o tem i owem. Mimo to jednak wróciłem, i znowu staję przed Wami, miłe Czytelniczki.

Skąd wróciłem pytacie. Z urlopu.

Gdzie byłem? Mój Boże! Czyż to nie wszystko jedno? Czy miejsce moich wywczasów zwało się Krynicą czy Ostendą. Truskawcem, czy Vichy, — Czarną Wsią czy Biarritz, rzecz to obojętna. Tam gdzie byłem, było mi dobrze.

Co robiłem? Powiem Wam szczerą prawdę. — Z początku tęskniłem za Wami i chciałem pozostać Wam wiernym, uroczе Krakowianki. Lecz bardzo wkrótce — może właśnie tknięty przeczuciem Waszej niepamięci — i ja o Was zapomniałem. Bawiłem się, kochałem, szalałem...

Lecz, kończy się wszystko na tym świecie, skończył się i mój urlop.

Wróciłem. I teraz, dawną naw'ążemy z sobą przyjaźń, dobrze? Postaram się nadal w mem ględzeniu być o tyle interesującym byście o piękne Panie gdy z przyszłego powrócę urlopu przyjęły mnie miast głuchem milczeniem temi trzema rozkosznemi słowy:

— Czekałyśmy na ciebie!

ZE SPORTU

ZE SPORTU AUTOMOBILOWEGO.

Jak się dowiadujemy z kół sportowych, znane ze swej pierwszorzędnej jakości samochody włoskie „O. M.", (Officine Meccaniche Brescia), które niedawno uzyskały 2 nagrody w Międzynarodowym raidzie polskim zwyciężyły również ostatnio w raidzie włoskim „Coppa Alpi", który odbył się na przestrzeni 3000 klm. i uznany jest za najcięższy wyścig na świecie. — Z 14 startujących samochodów „O. M." 11 stanęło u celu bez punktów karnych. Kierowca Monterno przybył w znakomitej formie z maszyną swoją i jest absolutnie pierwszym w ogólnej klasyfikacji, bijąc swoją słabą maszyną samochody o wielokrotnie większej sile.

Z KRAJU

UJĘCIE 2 BANDYTÓW NA KRESACH. Na skutek zarządzeń starosty nieświeskiego, policja, przy pomocy wojska, rozbiła bandę ukrywającą się we wsi Nikolewszczyźnie powiatu nieświeskiego. Banda przygotowywała szereg napadów dywersyjno-bandyckich. Na czele bandy stał Bartosz, komisarz bolszewicki, który zorganizował już wiele napadów dywersyjnych. Bandyci obwarowani w stodole bronili się do ostatniego naboju. Ujęto dwóch bandytów.

POSEŁ RUMUŃSKI FLORESCU OPUSZCZA WARSZAWĘ. W niedzielę, dnia 24 bm. opuszcza Warszawę p. Aleksander Florescu, od sierpnia 1919 roku minister pełnomocny i poseł nadzwyczajny Rumunji w Polsce, senior akredytowanych przy rządzie polskim posłów zagranicznych. Pięcioletnia działalność pana ministra Florescu w Warszawie jest ściśle i na zawsze związana z rozwojem i zacieśnieniem stosunków polsko-rumuńskich. Jako pierwszy przedstawiciel rządu rumuńskiego w Polsce, pan Florescu brał czynny i pierwszorzędny udział we wszystkich etapach doprowadzenia do skutku i utrwalenia jednego z zasadniczych sojuszów, na którym się opiera nasza polityka zagraniczna. Oddał on przytem na usługi spełnionego przez się zadania nietylko swoje wybitne wypróbowane doświadczenie dyplomatyczne, lecz również szczere głęboką sympatję dla państwa i narodu polskiego. To też społeczeństwo nasze rozstaje się z uczuciem prawdziwego żalu z tak szczerym naszym przyjacielem jakim jest p. Aleksander Florescu.

ZE ŚWIATA

ŻYDOWSKI KONGRES W KARLSBADZIE. W czwartek otwarto w Karlsbadzie światowy kongres żydowski dla wzajemnej pomocy w którym bierze udział 35 delegatów reprezentujących żydowskie organizacje pomocy z całego świata. Do prezydjum kongresu wybrano między innemi litewskiego ministra dla spraw żydowskich dra Rosenbauma i wiceburmistrza Jerozolimy Jelina. — Głównym przedmiotem obrad konferencji, która potrwa do 27 sierpnia jest definitywne uregulowanie sprawy żydowskiej emigracji i utworzenia stałej światowej organizacji żydowskiej dla opieki socjalnej nad żydami.

POCIĄG W RZECE. Zawalił się tu most w chwili gdy przejeżdżał pociąg. Pociąg wpadł do rzeki. 29-ciu tubylców poniosło śmierć.

DZIAŁ GOSPODARCZY

Akcja kredytowa Banku Rolnego

Państwowy Bank Rolny przystępuje obecnie do akcji parcelacyjno-kredytowej, związanej z uiszczaniem przez właścicieli większych posiadłości ziemskich należnych od nich kwot podatku majątkowego.

Akcję tę Bank rozpoczyna na zasadzie rozporządzenia Ministra Skarbu w porozumieniu z Ministrem Reform Rolnych oraz Ministrem Rolnictwa i Dóbr Państwowych z dnia 16 lipca br. w sprawie przyjmowania listów zastawnych tegoż banku na poczet podatku majątkowego.

Akcja Banku polega na:

1. przyjmowaniu do komisowej parcelacji na rachunek właściciela, względnie nabywaniu większych obszarów ziemskich, nadających się do natychmiastowej parcelacji;
2. udzielaniu pożyczek nabywcom działek gruntowych, utworzonych na obszarach parcelowanych przez właścicieli za zgodą urzędów ziemskich na opłacenie podatku majątkowego, przyczem pożyczki te umarzane w terminie 10-letnim będą udzielane w 9 proc. listach zastawnych Państw. Banku Rolnego, opiewających na złote w złocie, do wysokości 66 proc. ustalonego przez Bank szacunku.

Uzyskane z tych operacji środki będą przeznaczone na pokrycie należnego od właściciel majątków podatku majątkowego, przyczem listami może być wpłacona część, nie przekraczająca 80 proc. przypadającej do zapłaty kwoty. Listy zastawne będą liczone po kursie 90 za 100. Uzyskana przy parcelacji nadwyżka będzie wypłacona właścicielom przez Bank po uregulowaniu wszystkich przypadających od nich należności skarbowych z tytułu podatku majątkowego.

Procent bankowy od weksli redyskontowych

Nie więcej, jak 24% rocznie

Doszło do wiadomości M-stwa Skarbu, że banki prywatne, korzystające z redyskonta w Banku Polskim i zobowiązane przez Dyrekcję Banku Polskiego do tego, aby nie pobierały od weksli redyskontowych więcej niż 24% rocznie, podniosły obecnie stopę procentową do 3% miesięcznie.

Jako rzekome usprawiedliwienie takiego postępowania wysuwane jest twierdzenie, że ostatnie rozporządzenie Ministerstwa Skarbu o lichwie pieniężnej pozwala brać 3% miesięcznie, licząc w tem 1% z tytułu rzeczywistych kosztów banku przy udzielaniu kredytów.

Wobec tego, że redyskont wekslowy w Banku Polskim nie nastręcza żadnych kosztów, M-stwo Skarbu ogłasza w Monitorze Polskim następujące wyjaśnienia urzędowe:

W celu ścisłego wykonania rozporządzenia Ministra Skarbu i Ministra Sprawiedliwości z dnia 1 sierpnia 1924 r. o lichwie pieniężnej (Dz. U. R. P. Nr. 70, poz. 684) Ministerstwo Skarbu jako władza nadzorcza zwraca uwagę, że zgodnie z treścią Par. 1 lit. b i Par. 2 rozporządzenia wymienionego — przedsiębiorstwa trudniące się czynnościami bankowemi nie mogą pobierać tytułem zwrotu własnych kosztów wynagrodzenia wyższego od rzeczywiście wyłożonych kosztów, że jednak w żadnym wypadku nie może przekroczyć 12% w stosunku rocznym.

Równocześnie M-stwo Skarbu zwróciło się do Banku Polskiego z wezwaniem, aby bankom, pobierającym więcej niż 2% miesięcznie od kredytów redyskontowych, kredyty te były zamykane.

Wiadomości ze Związku

Przemysłowców w Krakowie

Sprawy młynarskie. We środę, dnia 20 bm. odbyło się w Związku Przemysłowców posiedzenie sekcji młynarskiej, na którem zastanawiano się nad sprawą zrównania taryfy mącznej z taryfą zbożową, które spowodowało, że przemysł młynarski małopolski nie może wytrzymać konkurencji młynów poznańskich, te ostanie bowiem dzięki obniżeniu taryfy mącznej uzyskały niemal, że monopol w przemiale żyta, którego produkcja w poznańskiem jest najintenzywniejsza. Postanowiono zatem zwrócić się do czynników miarodajnych z prośbą o przywrócenie poprzedniego stanu rzeczy, lub ewentualne zniżenie taryfy zbożowej. — W sprawie kredytów stwierdzono ogromny i bardzo dotkliwy brak tychże w tym przemyśle i zastanawiano się nad sposobem ich uzyskania.

O przedłużenie czasu pracy. Wszelkie podania, dotyczące przedłużenia czasu pracy na pracę nocną, w niedzielę i święta winny być opłacane stemplem i kierowane do Ministerstwa w drodze instancji, tj. przez inspektora pracy właściwego obwodu i okręgu.

W sprawie wypłaty pobranego zaliczenia kolejowego za pośrednictwem P. K. O. zwraca się uwagę, że za pośrednictwem P. K. O. można wypłacać zaliczenia kolejowe jedynie w komunikacji wewnętrznej i w walucie krajowej. W tym celu winien nadawca dołączyć w stacji nadawczej do listu przewozowego należycie wypełniony blankiet P. K. O. (obie części). — Wypłata zaliczeń za pośrednictwem P. K. O. może być również zastrzeżona osobie trzeciej. — Ponieważ wypłata zaliczeń przez P. K. O. leży we wzajemnym interesie stron i kolei, przypuszczamy, że tak przemysłowcy jak i kupcy chętnie korzystać będą z tego udogodnienia.

KRONIKA KRAJOWA

JAKIE PODATKI PŁACIĆ BĘDZIEMY WE WRZEŚNIU. Ministerstwo Skarbu przypomina płatnikom, że w miesiącu wrześniu br. przypadają do zapłaty następujące ważniejsze podatki bezpośrednie:

1) podatek od budynków: z dniem 30 września upływa termin płatności państwowego podatku od nieruchomości w gminach miejskich oraz od niektórych budynków w gminach wiejskich, przypadającego za okres od 1 czerwca do 30 września br;

2) podatek przemysłowy: wpłaty miesięczne podatku od obrotu osiągniętego w sierpniu br.;

3) podatek majątkowy: spłata I części 2-ej raty podatku majątkowego płatnej w okresie od 10-go września do 10 października br.;

4) nadto płatne są podatki, na które płatnicy otrzymali nakazy płatnicze z terminem płatności we wrześniu 1924 r.

ULGI PODATKOWE. Ulgi eksportowe w zakresie państwowego podatku przemysłowego, stosowane dotychczas jedynie do zakładów przemysłowych i eksportowych oraz związków producentów, mają być z ważnością od 1-go lipca b. r. rozciągnięte również i na przedsiębiorstwa handlowe oraz przemysłowe, eksportujące gotowe wyroby cudzej produkcji.

Na listę wyrobów przemysłowych, do których stosowane są ulgi wpisano dodatkowo: wyroby koszykarskie, celulozę, aksamit i plusz, wojłoki, filce, podkładki, łubki i laski, wyroby fajansowe, żelatyna, kleje szewskie i stolarskie oraz biel cynkową.

ZMIANA ROZPORZĄDZENIA O ULGACH CELNYCH. Następujące nowe towary zostały wciągnięte na listę towarów: Wina skażone solą do wyrobu winiaku o zawartości alkoholu od 16 st. do 25 st. za pozwoleniem Ministerstwa Skarbu za opłatą 10% cła normalnego. Łososie, żywe i nieżywe, świeże (mrożone i śnięte), tudzież solone za opłatą 80% cła normalnego. Kauczuk, gutaperka i balata myte, prasowane w arkuszach i płytach za opłatą 20% cła normalnego. Octan wapnia surowy do wyrobu acetonu i kwasu octowego za zezwoleniem Ministerstwa Skarbu za opłatą 20% cła normalnego.

Natomiast cło ulgowe za azotniak (cianamid wapnia) zostało podwyższone z 10% na 80% cła normalnego.

ZJAZD RADY NACZELNEJ ZIEMIANEK PODCZAS IV. TARGÓW WSCHODNICH. Dnia 10, 11 i 12 września br. odbędzie się we Lwowie pierwszy zjazd Rady Naczelnej Ziemianek, w której skład wchodzą delegatki kół ziemianek rozsianych po całym obszarze Polski, a to: z Warszawy, Poznania, Wołynia, Pomorza i Małopolski. Organizacją zjazdu, który stanie się bezwątpienia ważnym czynnikiem zbliżenia kół ziemiańskich, zajmuje się p. Feliksowa Drużbacka, przewodnicząca Związku Ziemianek.

ZGŁASZANIE DŁUGÓW CZESKO-SŁOWACKICH. Formularze na uskutecznianie zgłoszeń zobowiązań wobec wierzycieli czesko-słowackich z interesów towarowych, zawartych między 1. marca 1919 a 28 sierpnia 1922 są już do otrzymania w Izbie handlowej i przemysłowej w Krakowie. Opłata za formularz wynosi 1 zł. Nadto składa dłużnik na pokrycie kosztów akcji ½‰ od zgłoszonej kwoty, najmniej jednak 2 zł. od każdej pretensji. Wypełnione dokładnie formularze zgłoszeń odsyłać należy jak najrychlej Izbie handlowej i przemysłowej w Krakowie, najdalej zaś do dnia 20. września b. r.

KONFERENCJA DROGERZYSTÓW POLSKICH NA IV TARGACH WSCHODN. Podczas IV. T. W. zamierza Powszechny Związek Drogerzystów Rzeczypospolitej Polskiej zwołać na niedzielę 7/IX br. nadzwyczajne walne zebranie członków szóstego małopolskiego obwodu swej organizacji, celem poinformowania tutejszych interesowanych kół o celach i charakterze Związku, oraz zjednania nowych członków z pośród drogerzystów Małopolski wschodniej.

Bliższych wiadomości udzieli Biuro Prasowe Targów Wschodnich.

O REDYSKONT WEKSLI W ZŁ. POLSKICH W GDAŃSKU. Gdańska Izba handlowa zabiega u kierownictwa „Bank von Danzig", by tenże przyjmował do redyskonta także weksle, wystawione w złotych polskich, zabiegi te jednakże dotąd nie odniosły skutku. Kryzys gospodarczy wywołał najprzeróżniejsze napaści na politykę kredytową „Bank von Danzig" objawiające się w żądaniu znacznego rozszerzenia kredytów redyskontowych i obniżenia stopy dyskontowej. Fakt nieuwzględnienia przez „Bank von Danzig" wniosków o udzielenie długoterminowego kredytu hipotecznego wyłonił w pewnych sferach gospodarczych myśl utworzenia obok „Bank von Danzig" nowej instytucji, mającej na celu emitowanie gdańskich guldenów rentowych z pełnem pokryciem realnem na wzór niemieckiej marki rentowej. Plan ten prowadzący bezwątpienia do nowej inflacji znalazł jednakże mało zwolenników, a sfery gospodarcze dążą obecnie do utworzenia hipotecznego banku kredytowego.

EKSPORT DO EGIPTU. Helleńska Izba handlowa w Aleksandrji oświadczyła gotowość umieszczania wzorów i próbek polskich wyrobów przemysłowych w ramach swej stałej wystawy.

Zainteresowane przedsiębiorstwa otrzymać mogą bliższe wyjaśnienia w Izbie handlowej i przemysłowej w Krakowie.

KRONIKA ZAGRANICZNA

TARGI W CZECHO-SŁOWACJI odbędą się: w Bratysławie w dniach 23/8 — 2/9, w Pradze w dniach 21/8 — 28/9. Odwiedzający, jak w latach ubiegłych korzystają ze zwolnienia z przymusu paszportowego. Legitymacja upoważnia do przekroczenia granicy tam i z powrotem i upoważnia do 33% zniżki we wszystkich klasach i pociągach czecho-słowackich.

Zgłoszenia członków do wyjazdu przyjmuje krakowska Kongregacja Kupiecka w biurze Magistratu od godz. 5 — 7 wiecz. codziennie z wyjątkiem świąt.

GIEŁDA LWOWSKA

Lwów, 22 sierpnia. (PAT.) — Akcje: Bank Hipoteczny 0.80, Bank Przemysłowy 0.65, Chodorów 7.85, Cegielski 0.83, Nafta 0.58, Niemojowski 0.85, Nitrat 0.54, O:kos 4.60, Parowozy 0.57, Polskie Towarzystwo Budowlane 0.22 i pół, Rakszawa 4.40, Siersza Górnicza 7.35, Sole potasowe 6.70, Tehate 3.50, Zieleniewski 15.00.

Giełda poznańska

Poznań, 22 sierpnia. Bank Przemysłowców 4.25, Bank Związku Spółek Zarobkowych 7.00, Polski Bank Handlowy 2.40—2.30, Arkona 2.30, Browary Krotosz. 3.50—3.60, Cegielski 0.95—1.00, Goplana 3.80, Hartwig, Kantorowicz 4.50—4.75, Len w Toruniu 0.95, Dr. Roman May 30.00—29.00—29.50, Piechcin 5.00.

Giełda wiedeńska

Wiedeń, 22 sierpnia. — Fanto 230.000, Lwów-Czerniowce 155.000, Silesia 25.000, Zieleniewski 195.000, Gal. Karpaty 185.100, Galicja 1,300.000, Schodnica 312.000, Siersza 97.000, Kompas 16.000, Goleszów 820.000, Lumen 10.900, Bank Małopolski 6500, Bank Hipoteczny 10.500, Portland cement 458.000, Browary Lwowskie 142.000, Mraźnica 51.000—55.000, TPG. 55.250—56.500.

ZŁOTY W DNIU 22 SIERPNIA 1924 R.

Gdańsk złoty 107.48—108.02, przekaz 106.98—107.52, **Berlin** przekaz na Warszawę 80.30, przekaz na Katowice 80.30, wypłaty 79, przekaz na Poznań 80 i pół, **Zurych** przekaz na Warszawę 103, **Londyn** przekaz na Warszawę 23.45, **Ryga** przekaz na Warszawę 103, **Nowy Jork** przekaz na Warszawę 19.25, **Czerniowce** przekaz na Warszawę 43, **Bukareszt** przekaz na Warszawę 42, **Londyn** (zamknięcie) przekaz na Warszawę 23.50, — **Wiedeń** złoty 13510, przekaz na Warszawę 13600—13700.

Rozwój kursów na giełdzie krakowskiej w bież. tygodniu

Kraków, od poniedziałku 18 sierpnia do piątku 22 sierpnia

AKCJE	Transakcje w złotych 18/VIII	22/VIII	AKCJE	Transakcje w złotych 18/VIII	22/VIII
Bank Przemysłowy . . .	0·71—0·72	0·58—0·60	Tepege	4·80—5·00	3·75—4·00
Bank Zw. Spółek Zarob.	8·00 - 8·50	7 00	Polska Nafta	0·72—0·74	0·60
„Tohan“	0·70—0·73	0·56—0·58	„Pokucie“	0·70	0·55—0·60
Zieleniewski	17·85—19·00	14·50—15·00	Elektr. Siersza	0·35 - 0·36	0·30
Cegielski, Poznań	1·22—1·30	0·85—0·90	Porcelana Ćmielów . . .	1·20—1·30	1·95 - 1·00
„Trzebinia“	1·30	1·05—1·10	„Krakus“	1·40—1·60	1·15
Górka	29·00—30·00	23·75—24·00	Chodorów	9·50—9·80	7·00—7·25
Siersza	8·80—9·00	6·70—7·00	Chybie	13·50—14·00	10·25—11·00

OSTATNIE TELEGRAMY

O bezpieczeństwo granic

Narady ministrów Hübnera i Sikorskiego

Warszawa (tel. wł.). W wykonaniu uchwał komitetu politycznego Rady ministrów odbył dzisiaj minister spraw wewnętrznych Hübner konferencję z ministrem spraw wojsk. Sikorskim, na której omawiano projekty rozporządzeń w sprawie zabezpieczenia terytorjów nadgranicznych przeciwko napadom bolszewickim. Utworzenie specjalnego korpusu straży granicznej **zostało postanowione. Korpus ten będzie współdziałał z władzami administracyjnemi, podlegał zaś będzie bezpośrednio władzom wojskowym.** Wykonanie uchwał komitetu politycznego odbędzie się natychmiast po decyzji Rady ministrów, która się będzie zajmować tą sprawą na najbliższem posiedzeniu.

Aresztowanie komunistów w Grodnie i Sosnowcu

Aresztowanie sekretarza magistratu Grodzieńskiego

Warszawa, (tel. wł.). Z Grodna donoszą: Aresztowano tutaj sekretarza magistratu, niejakiego Markiewicza, znanego w mieście obywatela, za utrzymywanie stosunków z organizacjami komunistycznemi. Aresztowanie to wywołało w mieście dużą sensację.

Wczoraj również w Sosnowcu przeprowadzono szereg rewizyj w lokalach komunistycznych organizacji i przyaresztowano kilkanaście osób za przynależność do partji komunistycznej.

Przedstawicielstwo angielskie w Moskwie jest szpiegowane

Londyn. (Tel. wł). Rakowski podczas swego pobytu w Moskwie ma zwrócić uwagę władz rosyjskich na położenie dyplomatyczne przedstawiciela w Moskwie. Biuro Reutera zaznacza, że byłoby przesadnem twierdzić, że reprezentant Wielkiej Brytanji jest niewolnikiem nie mniej jednak przedstawicielstwo angielskie w Moskwie jest szpiegowane. Jest nadzieja, że dzięki interwencji Rakowskiego sytuacja poprawi się.

Wypuszczenie aresztowanych członków komisji reewakuacyjnej

Warszawa (tel. wł.), Z Moskwy donoszą do Warszawy, że aresztowani przed paru dniami członkowie komisji reewakuacyjnej, zostali wczoraj wypuszczeni na wolność.

Z dyplomacji

Warszawa (tel. wł.). Jak się wasz korespondent dowiaduje poseł polski we Wiedniu p. Lasocki nie przyjął proponowanego mu stanowiska posła polskiego w Pradze i pozostaje we Wiedniu. Na stanowisko posła w Pradze wysuwaną jest kandydatura p. prof. Kętrzyńskiego. b. dyr. dep. politycznego w M. S. Z.

Parlament francuski o konferencji

Paryż. (PAT.). W dalszym ciągu dyskusji w Izbie deputowanych zabrał głos deputowany Margaine, radykalny socjalista. Mowca wyraża zadowolenie z rezultatów, jakie osiągnął Herriot na konferencji londyńskiej. Deputowany Cachin, komunista, przypominając, że Herriot oświadczył, iż Mac Donald wyraził zadowolenie z wyników konferencji zauważa, że zdaje się to wynikać z pisma Mac Donalda, ogłoszonego w Paryżu niezwłocznie po powrocie Herriota. Na uwagi Cachina Herriot odpowiedział, że jest zgodnem z prawdą, że pismo Mac Donalda ukazało się w prasie francuskiej już po zawarciu układu londyńskiego. Jest jednakże również prawdą, że pismo to zostało jemu, Herriotowi, doręczone w Londynie przed zawarciem układu. Na nocnem posiedzeniu Izby deputowanych, Fabry, były minister w gabinecie Poincarego, wyraził przekonanie, że ewakuacja Nadrenji zagraża bezpieczeństwu Francji przy obecnym stanie umysłów w Niemczech. Briand stwierdził, że kontrola wojskowa Niemiec ustała w roku 1922. Wobec wybuchu nacjonalizmu niemieckiego, który stanowi prawdziwe niebezpieczeństwo — zdaniem mowcy wznowienie kontroli sprzymierzonych stanowi gwarancję pokoju. Minister wojny, gen. Nollet zapewnił Fabryego, że kontrola zakładów wojskowych w Essen zakończona zostanie tylko wówczas, gdy komisje kontrolne przekażą swoją kompetencję Lidze Narodów. Posiedzenie zostało zamknięte o godzinie 2 w nocy.

O wykonanie planu Dawesa

Berlin. (AW). Prasa umiarkowana podkreśla z wielkim zadowoleniem fakt, że zarówno bawarska partja ludowa jak i niemiecka partja ludowa oświadczyły się za przyjęciem ustaw zmierzających do wykonania paktu londyńskiego. Bawarja oświadczyła się za przyjęciem ustaw, wysuwając jedynie zastrzeżenie co do ustaw kolejowych. „Vossische Ztg“. domaga się silnego stanowiska rządu wobec opozycji. „Berliner Tageblatt“ przewiduje możliwość rozwiązania parlamentu.

Zajścia w Sudanie zlikwidowane

Londyn. (PAT). Reuter dowiaduje się, że zajścia w Sudanie należy uważać za zlikwidowane.

PO ZAMKNIĘCIU KRONIKI

—o—

(d) ZBRODNIA PRZY UL. MAZOWIECKIEJ W KRAKOWIE. Wczoraj popołudniu w domu l. 102 przy ul. Mazowieckiej rozegrała się na tle niesnasek familijnych straszna scena. Oto Stanisław Madoń lat 22 podejrzewając 38-letnią Agnieszkę Sowinę, iż utrzymuje miłosne stosunki z jego ojcem oddał do niej 5 strzałów z rewolweru, z tego trzy celne. Madoń chwycił następnie siekierę i zadał nią swej ofierze cięcie w głowę. Ciężko ranną Sowiną zajęło się pogotowie ratunkowe, Madoń zaś został aresztowany.

(d) O NOWY CENNIK HOTELOWY. W poniedziałek o godz. 11 rano odbędzie się u komisarza rządowego dr. Wawrauscha konferencja w sprawie cennika hotelowego.

CZAS PRACY W SKLEPACH I RESTAURACJACH W KRAKOWIE. Na terenie miasta Krakowa, został definitywnie ustalony przez komisarza m. Krakowa oraz wiceprezydentów miasta w sposób następujący czas pracy i godziny otwarcia: Sklepy rzeźnicze, w których wyrębuje się mięso celem sprzedaży detalicznej, mogą być otwarte w porze letniej od godziny 6—16, w zimowej od 7—17-ej. Sklepy ze sprzedażą artykułów spożywczych i kolonialnych, a także mieszanych i masarnie, przez cały rok od godziny 8 do 18. Jadłodajnie, do których zalicza się restauracje, cukiernie, kawiarnie, mleczarnie, piwiarnie, miodownie, garkuchnie, bary, kuchnie publiczne, bufety, szynki, traktjernie, karczmy i gospody, mogą być otwarte od godziny 6 do 23. Sklepy, stragany oraz wszelkie inne miejsca zawodowej sprzedaży towarów, kantory, pralnie, farbiarnie i przedsiębiorstwa przewozowe, prywatne biura pośrednictwa pracy, lombardy, sale licytacyjne, antykwarjaty, salony i wystawy ze sprzedażą dzieł sztuki, starożytności o charakterze przedsiębiorstw handlowych oraz zakłady pogrzebowe, mają być otwarte przez cały rok od godziny 9 do 19.

W niedzielę i święta mogą być otwarte jedynie wszelkie jadłodajnie w tych samych godzinach co w dnie powszednie oraz w czasie od 1 kwietnia do 30 września kioski, budki oraz sklepiki z wodą sodową w tych samych godzinach, co w dnie powszednie.

KRZYŻE ZASŁUGI nadano szeregowi funkcjonarjuszy państwowych, wojskowych oraz policji, którzy odznaczyli się w akcji ratowniczej podczas wybuchu Cytadeli warszawskiej.

DOBROWOLNY POBYT W ZAKŁADZIE DLA OBŁĄKANYCH. Angielskie ministerjum zdrowia ogłasza rozporządzenie, zakazujące przyjmowania poszczególnych osób do zakładów dla obłąkanych na podstawie dobrowolnych zgłoszeń. Okazało się bowiem, że w wygodnie urządzonych i tanich zakładach dla umysłowo chorych w Szkocji, przyjęto w ostatnich miesiącach około 4.000 osób, z których zostało na stałe tylko 30.

ŻYDZI ROSYJSCY GARNĄ SIĘ DO ROLI. — „Izwiestja“ zamieszczają depeszę z Winnicy na Podolu, według której zarówno organizacje żydowskie, jak i poszczególni żydzi składają coraz więcej podań z prośbą o przesiedlenie z Podola do innych gubernij, celem zajęcia się rolnictwem. Zdaniem „Izwiestij“, zjawisko to świadczy o wzrastającym pociągu żydów do rolnictwa.

TRZĘSIENIE ZIEMI W TURKIESTANIE. Z Alla-habad donoszą, że w okręgu Fergan (Sowiecki Turkiestan) zostały zniszczone przez trzęsienie ziemi 3 wsie, przyczem 41 osób zostało zabitych, 900 osób jest bez dachu nad głową.

Dzisiejsza giełda w Zurychu

Zurych, 23 sierpnia. (PAT). Otwarcie giełdy. — **Holandja 207.—, Nowy Jork 533 3/4, Londyn 23.96, Paryż 28.65, Medjolan 23.55, Praga 16.—, Budapeszt 0.0070, Bukareszt 2.45, Belgrad 6.55, Sofja 5.85, Warszawa —.—, Wiedeń 0.0075 1/4.**

Za treść ogłoszeń redakcja nie odpowiada!

Najkorzystniejsze źródła zakupu w Krakowie:

OJA PARFUMERIE — PARIS Józef Lax i Syn, Kraków Zwierzyniecka 6.

Na raty! NAJWIĘKSZY W MAŁOPOLSCE skład fortepianów, pianin i fisharmonij. Helena Smolarska Nadszedł wielki transport tanich instrumentów Kraków, ul. Szewska 9. Na raty!

Artykuły gospodarcze

„ŻELAZO“ Floriańska l. 34, poleca naczynia i maszyny kuchenne i narzędzia rzemieślnicze.

Gąbki, irchy do powozów, lakiery i masy do podłóg Wiktor Wanderer, Kraków, Szewska 21, Telefon 3520.

Adolf Sattlar, Gertrudy 24, Tel. 4162, poleca naczynia aluminjowe, artykuły turystyczne i t. p.

Farby, lakiery, oraz artykuły gospodarcze poleca najtaniej L. Weinuling, Kraków, ul. Grodzka l. 28, Telefon 1596.

Oliwę do podłóg bezwonną poleca firma S. Wojciechowski & H. Zak Skład farb i materjałów w Krakowie, Karmelicka 21, Telefon 3528.

Szczotki, pendzle, artykuły domowo-gospodarcze, hamaki, leżaki, poleca najtaniej M. J. Berger, Kraków, Plac Szczepański l. 8.

Tomasz Mężyk, Handel materjałów, Skład farb, lakierów, pokostu, nafty, benzyny, olej mineralny i t. p. Kraków, Pl. Szczepański L. 8.

SKŁAD FABRYCZNY pasty do obuwia i podłóg „DOBROLIN“ M. SIEROTWIŃSKA Kraków, ulica Sienna l. 12.

Biżuterja

Brylanty, perły, złoto i biżuterję kupuje i sprzedaje firma FEIGENBAUM i FUTTERWEIT Kraków, ulica Grodzka l. 29.

Delikatesy

Allerhand Maurycy hurtowny i detaliczny skład delikatesów, sery, likiery, wina, Pl. Szczepański 2, Telefon 1059.

Dywany

Najtańsze źródło zakupu dywanów perskich tylko we firmie Lewkowicz i Juran, Grodzka 39.

Farbiarnie

Farbuje chemicznie, czyści wszelką garderobę w 24 godzinach po cenach przystępnych Schmausowa, Grodzka l. 71.

Futra

Futer największy wybór w doborowym gatunku po niskich cenach poleca firma: Antoniego Trąbki Syn Kraków, ulica Szewska L. 12. el. 3464. Tel. 3464

Futra paryskie modele poleca Józef Eisen, Kraków, Floriańska l. 36.

Futra we wielkim wyborze, oraz pracownia kuśnierska M. Mond, Kraków, Rynek gł. 11.

Pracownia i Skład futer Tadeusza Sierpińskiego, Kraków, Floriańska 32.

Pracownia futer St. Rachten, Karmelicka Nr. 8 przyjmuje wszelkie roboty kuśnierskie, ceny niskie.

Skład futer i Pracownia kuśnierska H. Fink, Rynek 12, w podworzu. Poleca po cenach konkurencyjnych futra, szale, lisy i t. p.

Zakład i pracownia kuśnierska Paweł Halpern, Grodzka 42, w podwórzu, poleca po najtańszych cenach płaszcze sezonowe, raglany futrzane, lisy i szale.

Zakład kuśnierski Stanisława Ziembińskiego, ul. Kopernika l. 6, wykonuje po zniżonych cenach wszelkie roboty w zakres kuśnierstwa wchodzące na czas i bardzo starannie.

Galanterja

Koszule jedwabne w wielkim wyborze poleca magazyn nowości dla panów Bracia Landwirth, Kraków, Grodzka 45.

Magazyn nowości S. Haber, Kraków, ul. Sienna 14, poleca bieliznę, kapelusze, krawaty i t. p. po cenach najniższych.

Skład bielizny i płócien pod firmą F. Bałabuszynski, Kraków, Szewska 10.

Bieliznę męską i damską oraz pończochy, skarpetki, krawaty i t. p. poleca najtaniej firma M. Pietrch i Synowie, ulica Karmelicka l. 12.

Włodzimierz Car, Magazyn towarów modnych męskich i damskich w Krakowie, Sławkowska 8. Ceny konkurencyjne

Fabryka bielizny i trykotarzy S. A. Kraków-Podgórze, ul. Węgierskiego l. 15, Tel. 4419. Poleca swe znane z dobroci wyroby.

NA RATY! wielki wybór płócien, pluszy, aksamitów, materji na ubrania damskie i męskie oraz bieliznę męską damską i t. p. poleca Grodzka 60, II p. (front).

Herbata

Herbata Bracia K. & C. Popowy. — Reprezentacja i skład hurtowny na Małopolskę i Kresy T. Cieśliński i Ska, Kraków, Floriańska 14, Telefon 117.

Konfekcja damska i męska

Ubrania męskie i dziecinne oraz raglany poleca Wohlmuth i Rubin, Grodzka 61, vis a vis kościoła ewangelickiego.

Ubrania męskie i dziecinne oraz wielki wybór raglanów po cenach zniżonych poleca Dom konfekcyjny, ulica Grodzka 26.

Na raty ubrania frakowe, smokingowe, marynarkowe, płaszcze, kostjumy damskie, według miary z własnej lub dostarczonej materji poleca Józef Kumala, Kraków, ul. Szczepańska l. 11.

Najtaniej i najlepiej kupić garderobę męską w Magazynie ubiorów męskich „Szyk“, Mikołajska 12.

M. Reisman Magazyn konfekcji damskiej, Kraków, Plac Dominikański l. 2.

Magazyn konfekcji damskiej oraz futer H. Sontag, Grodzka 25, I p., poleca po najniższych cenach najnowsze modele zagraniczne.

Wyprzedaż letniej konfekcji męskiej, ceny o 25% zniżone, w firmie S. Strassberg, Floriańska 6.

PŁASZCZE GUMOWE najkorzystniej A. BROSS Kraków, ul. Floriańska 44 narożnik obok bramy Floriańskiej.

Zakład krawiecki Józefa Gajdy, Kraków-Dębniki, Rynek, wykonywa wszelkie roboty w zakres krawiectwa wchodzące o 25% taniej.

K. BORNSTEIN Kraków, ulica Floriańska l. 28, poleca swój bogato zaopatrzony magazyn ubrań męskich i dziecięcych. Dla P. T. Urzędników znaczny opust.

Kosmetyka

Panie i Panowie! Nadeszła prawdziwa woda chinowa Pinauda przeciw wypadaniu włosów. Leserkiewicz i Ska, Kraków, Pl. Szczepański 7.

40 sztuk niezbędnych artykułów domowych kosmetycznych i gospodarczych wysyła za 10 zł. za pobraniem Dom Handlowy Lazarowicz, Kraków, Garbarska 2.

Okazja przez cały sierpień, 1 szampon do włosów, 1 pudełko proszku do zębów, 1 pasta do zębów, 1 flakon perfum, 1 duże mydło toaletowe, 1 woda kolońska, 6 sztuk tylko 2 złote. — Lazarowicz, Garbarska 2.

Krem czeremchowy, mydło czeremchowe, wodę czeremchową poleca Dom Handlowy Lazarowicz, Kraków, ul. Garbarska 2.

Maszyny do pisania

Nowak, Kraków, Grodzka 44, Tel. 3541. „Elo“ do powielania, „Torpedo“ do pisania.

Kasy kontrolne, maszyny do pisania naprawia i odnawia, dostarcza przybory do tychże, specjalista mechanik Juljusz Hacker, Kraków, Marka 25

Maszyny do pisania „Underwood“, maszyny do rachowania „Odhner“ Ignacy Gross Spka, Kraków, Starowiślna 1, Telef. 2190, Lwów, Kopernika 9, Telef. 502.

Maszyny do pisania i rachowania „National Cass Register“, rekonstruuje, naprawia, przyjmuje abonamenta K. Bilcharski, Kraków, Floriańska 32, Telefon 2434.

Meble

Meble stylowe luksusowe, biurowe, dekoracje wnętrz poleca M. Pleszowski, Kraków, Mały Rynek 2, Tel. 4136.

MEBLE stylowe, luksusowe etc. poleca S. Manne ulica Szpitalna l. 6. Telef. 4074. Rok założ. 1860.

Obuwie

Obuwie najelegantsze i trwałe zagraniczne po cenach bezkonkurencyjnie niskich, nabyć można tylko w dziale obuwia Tow. Handl. Bracia Rolniczy S. A. Kraków, Sienna 2.

Wytwórnia szewców krakowskich poleca o 25% taniej obuwie, Kraków, Floriańska l. 29.

Obuwie krajowe i zagraniczne po cenie fabrycznej poleca firma Piccadilly, Karmelicka 9, vis a vis Teatru „Bagatela“.

Obuwia zagraniczne męskie, damskie i dziecięce marki „Tip Top“ w najnowszych fasonach po cenach konkurencyjnych poleca firma „Es-ka“ Grodzka 43.

Porcelana, szkło

Szlifiernia szkła i wytwórnia luster Z. Feldmann, Kraków, XXII, Jana Tarnowskiego 5.

Pierwsza małopolska fabryka zwierciadeł i szlifiernia szkła Sp. z ogr. odp. Kraków, Grodzka l. 60, Tel. 4073 i 4225, poleca szyby i lustra szlifowane po cenach przystępnych.

W. Bazes, Rynek 35, Krzysztofory, poleca porcelanę, kryształy, słoje, lustra, witraże i t. p., naczynia szklane do gotowania.

Przybory szkolne

Przyborniki do rysowania Richtera oraz wszelkie przybory szkolne poleca Skład papieru i galanterji Michał Słomiany, Kraków, ulica Sławkowska 24.

Rowery

Rowery — Motory F. N. gumy i części składowe dostarcza E. Kluska, Kraków, ulica Grodzka l. 63.

Rowery słynnej marki „Budissa“, drogowe po zł. 155 i 165, półwyścigowe 170 i 180 zł., wyścigowe 185 i 195 zł. poleca Towarzystwo Handlowe „Irwing“ Kraków, Grodzka 60.

Różne

Wózki dziecięce odnawia przeciętnie na poczekaniu Piechowicz, ul. Mikołajska 7.

Panowie! Najlepsze prezerwatywy poleca Leserkiewicz i Ska, Kraków, Plac Szczepański l. 2.

DERMADONT pasta do zębów, DERMA proszek do zębów, DENTOL woda do ust, kremy i pudry twarzowe, wody kolońskie i kwiatowe puder i mydło dla dzieci wszędzie do nabycia.

Zakład rymarsko-siodlarski Józefa Górnickiego, Kraków, ul. Kościuszki 14. Wykonuje wszelkie roboty w zakres rymarstwa i siodlarstwa wchodzące po cenach nader przystępnych.

Wszelkie przybory i aparaty laboratoryjne, jakoteż odczynniki chemiczne czyste dostarcza Biuro inżynierskie „Chemotechnika“ Sp. z o. odp. Kraków, Rynek Gł. 39.

Fajki angielskie przedwojenne marki B. B. B. nadeszły do firmy Leserkiewicz i Ska, Kraków, Plac Szczepański 2 — Rynek gł. 11.

Sport

Dom sportowy L. Weindling, Kraków, ul. Grodzka 26, Telefon 1596. Rok założenia 1898 Piłka nożna, Tennis, Boks, Lekka atletyka, Szermierka. Na każde żądanie wysyła się cenniki ofrankowane.

Sukna

Skład sukna Hirsch i Adolf Eder, Kraków, Plac Dominikański 2, Telefon 2257.

Tapicerstwo

Zakład tapicersko-dekoracyjny Piotra Pałki, Floriańska 25 (wejście ul. św. Marka). Wykonuje wszelkie roboty w ten zakres wchodzące tak w miejscu jak i na prowincji. Na składzie stale utrzymuje wielki wybór kolder. Wykończenie sumienne. Ceny umiarkowane.

Transport

Spółka Akc. Dla Międzynarodowego Transportu Schenker i Ska, Kraków, ul. Pańska 9, Telefon Nr. 2122 i 2147.

Tow. transportowe „Rozwóz“, Lubicz 9, Tel. 3519. Pospieszne przesyłki z Wiednia, clenie, przewóz, magazynowanie.

Cracovia Sp. transportowa, Dom spedyc.-komisowy, Kraków, Grodzka 60, Tel. 4078, Wiedeń II, Praterstrasse 13, Tel. 40.416, Spół. trans. Cracovia Grünberg et Co.

Biuro spedycyjne „Przewóz“ i przedsiębiorstwo dowozowe Kolei Państwowych, Sp. z ogr. odp. Kraków, ulica Długa l. 31, Telefon 3063.

Technika, elektrotechnika

Hurtownia pasów skórzanych i wielbłądzich, szczeliw, węży etc. „Zenit“ Sp. z o. o. Kraków Szpitalna Nr. 7, Telefon Nr. 4231.

Artykuły techniczne i elektrotechniczne poleca najtaniej S. Szajer, Kraków, Plac WW. Świętych 8, Telef. 4154.

Najtaniej artykuły elektryczne rowery i części do tychże u firmy Arnold Weissmann, Kraków, Szewska 13.

Materjały elektrotechniczne dostarcza Biuro elektrotechniczne Helfner i Berger, Kraków, Szewska 18, Tel. 4153.

Materjały elektryczne, motory oraz wielki wybór świeczników „Prąd“ Gołębia 3, Telefon Nr. 4553.

Instalacje Sp. z ogr. odp. Zielona 7, Telef. 4166, dostarcza kompletne urządzenia łazienkowe.

„Skała“ Dom towarowy dla przemysłu roln. i techn. Spółka z ogr. odpow. Kraków, Bracka 13.

Materjały elektrotechniczne dostarcza najkorzystniej H. Kowelski, Kraków, Garbarska 26.

Świeczniki elektryczne w wielkim wyborze „Lux“. Skład przyborów elektrycznych Kraków, Plac Dominikański l. 2, Telefon Nr. 3335.

Inż. Tadeusz Leszczyński. Biuro i sklep, Kraków, Grodzka 65. Wykonuje instalacje elektryczne, gromochrony, dostarcza materjały elektrotechniczne i techniczne. Lampy i abażury gotowe i na zamówienie

Kurki, wentyle, uszczelnienia gumowe, fibrowe i skórkowe H. Spira, ulica Zwierzyniecka 23. Telefon 4394.

LOKOMOBILE LANZA i WOLFA Motory ropne Diesle Maszyny drzewne i cegielniane dostarcza natychmiast Inż. Wacław Gąsior i Ska Kraków, Karmelicka 14, tel. 4070.

Węgle

Krakowskie Biuro Handlowe Kraków, Floriańska 9, I p. Tel. 1067, sprzedaje hurtownie i detalicznie węgiel krajowy „Brzeszcze“, „Bory“, górnośląski „Eminenz“. Dla zakładów przemysłowych znaczne opusty i udogodnienia kredytowe.

CHLORODONT

NA RATY! ROK ZAŁ. 1880. FORTEPIANY, PIANINA w wielkim wyborze, w najstarszym składzie Z. RABY NAST. Kraków, św. Anny 3. Tel. 465.

Odpowiedzialny redaktor: Bolesław Raczyński. — Wydawnictwo „Kurjera Wieczornego“ Sp. z ogr. odpow. — Z Drukarni Ludowej w Krakowie (Tel. 1310)